

Bryssel den 6 oktober 2022
(OR. en)

11709/22
ADD 1

LIMITE

CORLX 728
CFSP/PESC 1053
RELEX 1073
COARM 153
CODUN 32
CONUN 179

NOT

Ärende: Rådets beslut till stöd för Förenta nationernas handlingsprogram för att förebygga, bekämpa och utrota alla former av olaglig handel med handeldvapen och lätta vapen – bilaga

BILAGA

PROJEKTDOKUMENT TILL STÖD FÖR FÖRENTA NATIONERNAS HANDLINGSPROGRAM FÖR ATT FÖREBYGGA, BEKÄMPA OCH UTROTA ALLA FORMER AV OLAGLIG HANDEL MED HANDEL DVAPEN OCH LÄTTA VAPEN

1. Bakgrund

Antagandet 2001 av Förenta nationernas handlingsprogram för att förebygga, bekämpa och utrota alla former av olaglig handel med handeldvapen och lätta vapen utgjorde en vändpunkt i de internationella insatserna för att bekämpa den olagliga handeln med handeldvapen och lätta vapen. Sedan dess har betydande framsteg gjorts i genomförandet av bestämmelserna i handlingsprogrammet och dess spårningsinstrument, 2005 års internationella instrument för att möjliggöra för stater att i tid och på ett tillförlitligt sätt identifiera och spåra olagliga handeldvapen och lätta vapen. Utmaningar och hinder står dock fortfarande i vägen för ett fullständigt och effektivt genomförande av båda instrumenten.

Effektiv kontroll av handeldvapen bidrar inte bara till att stärka den nationella och mänskliga säkerheten. Den främjar också hållbar utveckling, vilket erkänns av staterna i Agenda 2030 för hållbar utveckling, som fungerar som ett paraply för övergripande globalt beslutsfattande och programplanering. De olagliga vapenflödena spelar en central roll när det gäller att inleda, förvärra och vidmakthålla väpnade konflikter, genomgripande våld samt brottslighet och terrorism. Dessa flöden, särskilt i konfliktsituationer, har en negativ inverkan på det arbete som utförs av personal inom humanitära insatser och fredsinsatser och försvårar ingåendet av fredsavtal.

Handlingsprogrammet och det internationella spårningsinstrumentet tillhandahåller fortsatt en global ram som alla FN:s medlemsstater har enats om för att åtgärda problemet med handeldvapen genom att alla stater åtar sig att förbättra den nationella lagstiftningen och politiken för handeldvapen, import/exportkontrollen, lagerhanteringen, märkning och spårning samt att medverka vid samarbete och stöd. Nya utmaningar har dock uppkommit under de senaste årtiondena i samband med kontrollen av handeldvapen och lätta vapen, bland annat utvecklingen inom deras tillverkning, teknik och utformning, vilket skulle kunna undergräva effektiviteten hos vissa bestämmelser i handlingsprogrammet och det internationella spårningsinstrumentet.

Det åttonde vartannat år återkommande mötet mellan staterna (BMS8), som ägde rum i juni 2022, och den fjärde översynskonferensen som är planerad till 2024, ger staterna möjlighet att bedöma återstående brister, ta itu med nya utmaningar och inleda avhjälpande och korrigerande politiska och operativa åtgärder, för att möjliggöra för staterna att stärka den globala politiska agendan och effektiviteten i handlingsprogrammet och det internationella spårningsinstrumentet.

Från åtaganden till åtgärder

Trots lovvärda framsteg på global politisk nivå krävs det fortfarande kraftfulla nationella och regionala åtgärder för att genomföra de globala åtagandena och de regionala instrument som staterna har enats om. Med uppskattningsvis en miljard skjutvapen i omlopp över hela världen¹ är kontrollen av handeldvapen och lätta vapen fortfarande en angelägen och brådskande uppgift.

¹ <https://www.smallarmssurvey.org/database/global-firearms-holdings>

Antalet framställningar om internationellt stöd² är fortfarande stort. Förbättrade, hållbara och förutsägbara stödmekanismer krävs för att uppfylla kraven och stärka kontrollen och regleringen av handeldvapen och lätta vapen. För att många stater fullt ut ska kunna fullgöra sina politiska åtaganden i fråga om kontroll av handeldvapen, inbegripet dem som ingår i Agenda 2030 för hållbar utveckling, behövs internationellt stöd.

Många stater saknar fortfarande nationella samordningsmekanismer, och i många länder där sådana finns är de svaga. Dessa mekanismer är avgörande för harmoniseringen av nationella strategier och program, utveckling, genomförande, utvärdering och övervakning av övergripande nationella åtgärder, strategier och program för att ta itu med problem med handeldvapen. Antalet nationella handlingsplaner för handeldvapen och lätta vapen är fortfarande lågt och, om sådana finns, saknas tilldelning av medel eller integrering i bredare nationella utvecklings- och säkerhetsramar.

Insamlingen av uppgifter fortsätter att vara en stor utmaning i många stater, vilket undergräver spårningen och den kvantitativa övervakningen av genomförandeinsatserna. Om uppgifter finns tillgängliga är det fortfarande svårt att harmonisera och dela upp nationella uppgifter. Även om relativa framsteg har gjorts när det gäller märkning, mottas konstant ett stort antal begäranden om stöd till lagerhantering, registerhållning, överföringskontroller och spårning³. Eftersom spårning ingår i ramen för målen för hållbar utveckling undergräver bristande framgångar inom denna ram i synnerhet uppnåendet av Agenda 2030⁴.

² <https://smallarms.un-arm.org/international-assistance>

³ Föredragning av Unoda vid BMS7 med titeln ”Programme of Action on SALW International Tracing Instrument. Trends, Challenges and Opportunities. Data from 2020 National Reports”, <https://documents.unoda.org/wp-content/uploads/2021/07/BMS7-UNODA-Trends-challenges-opportunities.pdf>

⁴ Indikator 16.4.2 för målen för hållbar utveckling har följande lydelse: ”Andelen beslagtagna, upphittade eller överlämnade vapen vars olagliga ursprung eller sammanhang har spårats eller fastställts av behörig myndighet i linje med internationella instrument”.

Sedan det sjätte vartannat år återkommande mötet mellan staterna år 2016 har betydande framsteg gjorts globalt när det gäller att stärka kopplingarna mellan kontroll av handeldvapen och jämställdhet. På grund av den unika karaktären hos problemet med handeldvapen, som har stor samhällspåverkan, krävs en övergripande integrering av jämställdhetsperspektivet i alla aspekter av kontrollen av handeldvapen. Betydande framsteg i genomförandet av jämställdhetsrelaterade bestämmelser syns i de nationella rapporter som medlemsstaterna lämnar till Unoda, med en ökning från 40 % till 63 % mellan 2018 och 2022 av de stater som nu tar hänsyn till jämställdhetsaspekter i kontrollen av handeldvapen⁵.

Rådets beslut (Gusp) 2018/2011 av den 17 december 2018 till stöd för att integrera jämställdhet i politik, program och åtgärder i kampen mot olaglig handel med och missbruk av handeldvapen i linje med agendan för kvinnor, fred och säkerhet, genom vilket EU byggde ut sin verksamhet i Afrika, Asien och Stillahavsområdet samt Latinamerika och Karibien, har spelat en viktig roll i dessa insatser. Omfattningen och det geografiska genomförandet av sådana insatser varierar dock kraftigt och endast 24 % av staterna rapporterar att de samlar in köns- och åldersuppdelade uppgifter om handeldvapen⁶. Utan fördelarna med korrekt, detaljerad och evidensbaserad information om de olika risker som handeldvapen utgör för kvinnor, män, flickor och pojkar och deras särskilda säkerhetsbehov är det sannolikt att insatserna för kontroll av handeldvapen fortfarande är könsblinda, vilket hämmar en effektiv politik och programutveckling och hindrar uppnåendet av mål 5 för hållbar utveckling. Ytterligare framsteg i detta avseende kommer också att gynna genomförandet av agendan för kvinnor, fred och säkerhet, med den nya övervakningsramen för kvinnor, fred och säkerhet, inbegripet en indikator om ”antalet länder som tar hänsyn till jämställdhetsaspekter vid genomförandet av handlingsprogrammet för handeldvapen och lätta vapen”, som detta projekt kommer att bidra till.

⁵ Föredragning av Unoda vid BMS7 med titeln ”[Programme of Action on SALW. International Tracing Instrument. Trends, Challenges and Opportunities. Data from 2020 National Reports](#)”.

⁶ <https://smallarms.un-arm.org/statistics>

Problemet med handeldvapen, som tar sig uttryck på mycket olika sätt i världen, och utmaningarna på nationell nivå när det gäller spridningen av olagliga handeldvapen och lätta vapen återspeglar unika kombinationer av omständigheter och sammanhang. Följaktligen kan framsteg i genomförandet endast i begränsad utsträckning vara en samlad och globalt samordnad insats och måste snarare baseras på nationellt och regionalt egenansvar och regionala prioriteringar. Staterna enades därför vid det sjunde vartannat år återkommande mötet om handlingsprogrammet (BMS7) att överväga att fastställa nationella och regionala mål i linje med bestämmelserna i handlingsprogrammet, med beaktande av varierande nationella och regionala sammanhang, i syfte att stärka det nationella och regionala egenansvaret och mätbarheten av framstegen vid genomförandet.⁷ Sådana mål bör hänföras till åtgärder som fastställs i nationella handlingsplaner eller strategier rörande handeldvapen och lätta vapen, inbegripet regionala färdplaner, och bör vara mätbara samt anpassade till handlingsprogrammet och det internationella spårningsinstrumentet, liksom till de mål som överenskommit i Agenda 2030. Dessutom måste nationella insatser för kontroll av handeldvapen och lätta vapen harmoniseras med andra nationella ramar som är relevanta för säkerhet, jämställdhet och utveckling, närhelst sådana finns.

Staterna kommer att vända sig till FN:s sekretariat för vägledning och stöd vid genomförandet av denna nya målinriktade strategi, som i slutändan också ger en unik möjlighet till mer skräddarsydda internationella biståndsansökningar och resursfördelning⁸. De senaste trenderna i upprättandet av regionala färdplaner/handlingsplaner och program är ett utmärkt exempel på hur fastställandet av mål kan underlätta framsteg med genomförandet, samtidigt som det säkerställs att samordnat stöd ges för att stödja dessa insatser.

⁷ <https://undocs.org/A/CONF.192/BMS/2021/1>, punkt 50. Se även punkterna 51, 52, 57 och 58.

⁸ <https://www.undocs.org/A/74/187>

Bygga vidare på tidigare projekt och framgångar och bana väg för det fortsatta arbetet

Europeiska unionen och dess medlemsstater har under de senaste åren lämnat värdefulla ekonomiska bidrag till handlingsprogrammet till Förenta nationernas kontor för nedrustningsfrågor (Unoda) och dess regionala centrum, till stöd för förberedelserna inför översynskonferenser inom ramen för handlingsprogrammet⁹, finansiering av operativa aspekter såsom förbättrad lagerhantering i Afrika¹⁰ och senast till stöd för jämställdhetsintegrerad politik samt jämställdhetsintegrerade program och åtgärder i kampen mot olaglig handel med och missbruk av handeldvapen, i linje med agendan för kvinnor, fred och säkerhet¹¹.

Konkreta resultat av dessa projekt inbegrep en överenskommelse om ett framåtblickande slutdokument vid den tredje översynskonferensen¹² som möjliggjordes genom expertdiskussioner, regionala samråd och ett sponsringsprogram som garanterade ett bredare och rättvisare deltagande av stater och företrädare för det civila samhället vid konferensen. I Afrika stärktes den operativa och tekniska kapaciteten, vilket konkret stärkte den fysiska säkerheten och lagerhanteringen i Burkina Faso, Tchad, Mali, Mauretanien, Niger och Nigeria. Det pågående projektet för jämställdhet och kontroll av handeldvapen byggde upp nationell kapacitet i länder över hela världen till stöd för könsmedveten handeldvapenkontroll, utbildade företrädare för regionala och subregionala organisationer i frågan, och ökade avsevärt synergierna mellan insatserna för kontroll av handeldvapen och genomförandet av agendan för kvinnor, fred och säkerhet.

Detta projektförslag bygger på dessa tidigare projekt och deras framgångar, samtidigt som man inför en ny tredelad strategi för att främja ett effektivt genomförande av handlingsprogrammet och det internationella spårningsinstrumentet.

Det nya projektet kommer att göra det möjligt för Unoda och dess regionala centrum att se till att det globala beslutsfattandet och det nationella och regionala genomförandet samordnas och att det tvärregionala lärandet fortsätter.

⁹ Rådets beslut 2011/428/Gusp av den 18 juli 2011 och rådets beslut (Gusp) 2017/633 av den 3 april 2017.

¹⁰ Rådets beslut 2014/912/Gusp av den 15 december 2014.

¹¹ Rådets beslut (Gusp) 2018/2011 av den 17 december 2018.

¹² https://meetings.unoda.org/section/poa-revcon3-2018_documents

2. Projektets mål, verksamhet och resultat

Projektets övergripande mål är att stärka den internationella, regionala och nationella säkerheten, bidra till förverkligandet av människors säkerhet och främja hållbar utveckling genom kontroll av handeldvapen och lätta vapen.

Detta kommer att uppnås genom en övergripande strategi som stöder arbetet med

- 1) framåtblickande global politisk utveckling inom ramen för den fjärde översynskonferensen,
- 2) effektivt nationellt och regionalt genomförande av handlingsprogrammet och det internationella spårningsinstrumentet och ett särskilt fokus på
- 3) könsmedvetna strategier och program för kontroll av handeldvapen.

Sammantaget kommer de tre pelarna att stärka handlingsprogrammet och det internationella spårningsinstrumentet som universella globala ramar för kontroll av handeldvapen och säkerställa deras fortsatta relevans och effektivitet.

Resultat inom alla de tre pelarna:

- Samarbetet med regionala och subregionala organisationer utökas, vilket möjliggör en effektivare strategi för politiska insatser och genomförandeinsatser på subregional, regional och global nivå.
- Det civila samhällets engagemang, särskilt genom kvinnoorganisationer och ungdomsaktörer, stärks på alla nivåer.

3. Beskrivning av projektens pelarstrategier

3.1 Främja global politik och globala åtaganden inom ramen för FN:s fjärde översynskonferens 2024 för handlingsprogrammet om handeldvapen.

3.1.1 Resultat

- Relevansen och effektiviteten för handlingsprogrammet/det internationella spårningsinstrumentet säkerställs och ökas.
- Den fjärde översynskonferensen om handlingsprogrammet har ett gott stöd och omfattar ett brett spektrum av berörda parter.
- Staternas nationella rapportering inom ramen för handlingsprogrammet och det internationella spårningsinstrumentet förstärks, bland annat som en ram för datainsamling för delmål 16.4¹³ för hållbar utveckling och indikator 16.4.2¹⁴.

3.1.2 Verksamhet

Virtuella rundabordssamtal med experter för att utarbeta åtgärdsinriktade rekommendationer om kontroll av handeldvapen och lätta vapen till stöd för den fjärde översynskonferensen.

Genom en rad virtuella rundabordssamtal med experter diskuteras och utforskas olika ämnen för att säkerställa relevans och effektivitet i handlingsprogrammet och det internationella spårningsinstrumentet. Rundabordssamtalens ämnen kommer att fastställas på grundval av resultaten av BMS8 (dvs. utvalda från de prioriterade områden i slutdokumentet från BMS8 som ska behandlas vidare och behandlas vid den fjärde översynskonferensen). Den nominerade ordföranden för den fjärde översynskonferensen kommer att bjudas in till alla rundabordssamtal med experter. Denna verksamhet kommer att genomföras i samarbete med Unidir. Alla rundabordssamtal med experter kommer att hållas virtuellt. De viktigaste resultaten och rekommendationerna från varje rundabordssamtal kommer att presenteras och diskuteras vid alla regionala möten.

¹³ Delmål 16.4 för hållbar utveckling: ”Till 2030 avsevärt minska de olagliga finansiella flödena och vapenflödena, öka möjligheterna att återvinna och återfå stulna tillgångar samt bekämpa alla former av organiserad brottslighet.”

¹⁴ Indikator 16.4.2: ”Andelen beslagtagna, upphittade eller överlämnade vapen vars olagliga ursprung eller sammanhang har spårats eller fastställts av behörig myndighet i linje med internationella instrument”.

Materiella och inkluderande förberedelser inför fjärde översynskonferensen

Regionala möten kommer att utgöra ett forum för deltagande stater och respektive regionala organisationer för att identifiera regionspecifika utmaningar i samband med handeldvapen och lätta vapen och diskutera regionala prioriteringar för den fjärde översynskonferensen. Den nominerade ordföranden för den fjärde översynskonferensen kommer att bjudas in till alla regionala möten.

Andra regioner och regionala organisationer kommer normalt sett att anordna ett förberedande möte för den fjärde översynskonferensen, såsom Europeiska unionen, Arabförbundet, Stilla-havsområdet och OSSE. Projektet behöver inte omfatta dessa regioner. Unoda kan på begäran delta/engagera sig i något av dessa regionala möten för att presentera resultaten av rundabordsdiskussionerna med experter. Denna verksamhet kommer att genomföras av Unoda och dess regionala centrum i slutet av 2023 eller i början av 2024, med betydande stöd från Unidir. Alla aktiviteter kommer att äga rum vid fysiska möten.

Följande fem regionala möten föreslås:

Länder från delregioner	Regionala organisationer	Regionalt centrum	Plats
Västafrika och Centralafrika	AU, Eccas, Ecowas, Recsa, WAEMU, G5 Sahel	Unrec	Lomé, Togo
Östafrika och södra Afrika	AU, EAC, SADC, Igad, Recsa, SARCOM	Unrec	Lomé, Togo
Karibien	Caricom	Unlirec	Virtuellt
Latinamerika	Mercosur, OAS, Sica	Unlirec	Virtuellt
Asean och stater i Sydasien	Asean, SAARC	UNRCPD	Bangkok, Thailand

Sponsringsprogram för att deltagare från utvecklingsländer eller länder med allvarliga svårigheter ska kunna närvara vid den fjärde översynskonferensen

På grund av bristande medel har många utvecklingsländer svårt att vid översynskonferenser för handlingsprogrammet företrädas av sina tjänstemän i nyckelpositioner som i huvudstäderna arbetar med frågor rörande handeldvapen och lätta vapen. Ett sponsringsprogram för en utvald grupp bestående av de länder som har störst svårigheter skulle göra det möjligt för dem att delta, vilket skulle berika överläggningarna vid den fjärde översynskonferensen. Det erbjuder också en utmärkt möjlighet till nätverksarbete och kan eventuellt skapa synergier genom sidoevenemang och annan verksamhet i anslutning till den fjärde översynskonferensen.

Deltagarna kommer att godkännas av utrikestjänsten på rekommendation av Unoda, inbegripet dess regionala centrum. I princip bör utvalda tjänstemän från nationella myndigheter utses till nationella kontaktpunkter för handlingsprogrammet. Andra kriterier för urval är jämställdhetsaspekter, inlämning i tid av en nationell rapport, aktivt deltagande i regionala möten och/eller rundabordsdiskussioner.

Åtgärder för att stärka det civila samhällets engagemang i kontrollen av handeldvapen

Verksamheten kommer att omfatta forskning och opinionsbildning, mediekampanjer, sponsringsprogram och workshoppar. Verksamheten kommer att utföras av det internationella nätverket mot handeldvapen (Iansa), i samverkan/samarbete med Unoda och dess regionala centrum, till stöd för det civila samhällets deltagande vid den fjärde översynskonferensen.

3.1.3 Resultat

- **Fyra (4) virtuella rundabordssamtal med experter anordnades under 2023**

Rundabordssamtalen lämnade handlingsinriktade rekommendationer som staterna skulle kunna överväga att inkludera i slutdokumentet från den fjärde översynskonferensen under 2024. De viktigaste resultaten och rekommendationerna från rundabordssamtalen sammanställdes i ett enda kort dokument och offentliggjordes inför den fjärde översynskonferensen. Dokumentet gjordes tillgängligt på engelska och översattes till arabiska, franska och spanska.

- **Fem (5) regionala tvådagarsmöten anordnades för att stödja regeringar och organisationer från specifika regioner i förberedelserna inför den fjärde översynskonferensen.**

Nationell rapportering togs upp på dagordningen för de regionala mötena och stöd ställdes till förfogande för delegationer som ville utarbeta och/eller lämna in sina nationella rapporter under mötena. På grund av den låga rapporteringsfrekvensen i Asien och Stillahavsområdet genomfördes en särskild *nationell rapporteringskonferens* efter det regionala mötet, i syfte att öka rapporteringsandelen i regionen för den fjärde översynskonferensen. Resultaten och rekommendationerna från rundabordssamtalen med experter (verksamhet 1.3.1) presenterades och diskuterades vid mötena.

- **Femton (15) sponsrade deltagare deltog i den fjärde översynskonferensen**

Resan till och inkvarteringen vid den fjärde översynskonferensen (inte den förberedande kommittén tidigare under 2024) för upp till 15 deltagare sponsrades. Dessutom sponsrades resor för en deltagare från varje regionalt centrum (Unrec, Unlirec, UNRCPD) för att delta i den fjärde översynskonferensen i New York.

3.1.4 Det civila samhällets engagemang stärktes genom följande:

- i) En rapport om resultaten av BMS8 för det civila samhällets organisationer utarbetades, spreds och låg till grund för förberedelserna inför den fjärde översynskonferensen.
- ii) En kampanj för *Global Week of Action Against Gun Violence* (den globala veckan för insatser mot väpnat våld) utformades och främjades med den fjärde översynskonferensen som tematisk inriktning.
- iii) En vägledning för det civila samhället om den fjärde översynskonferensen utarbetades och spreds inför konferensen, med en beskrivning av hur det civila samhället skulle kunna bidra till förberedelserna och den fjärde översynskonferensen.
- iv) Upp till tio (10) företrädare för det civila samhället var närvarande vid den fjärde översynskonferensen och deltog aktivt i evenemang som anordnades i anslutning till den fjärde översynskonferensen genom ett sponsringsprogram.
- v) En förberedande workshop hölls om den fjärde översynskonferensen för deltagande organisationer i det civila samhället. Det var en tvådagars aktivitet med fysisk närvaro som sammanförde Iansa-medlemmar i New York under helgen före konferensen.
- vi) Upp till tre (3) informationsdokument om opinionsbildning för Iansas medlemmar om tematiska frågor som inte har behandlats tillräckligt i handlingsprogrammet/det internationella spårningsinstrumentet utarbetades och spreds. Dokumenten gjordes tillgängliga online på engelska med översättning till franska och spanska. Papperskopior gjordes tillgängliga på den fjärde översynskonferensen.

3.2 Säkerställa ett fullständigt och effektivt genomförande av handlingsprogrammet/det internationella spårningsinstrumentet på grundval av nationella och regionala prioriteringar, mål, strategier och handlingsplaner.

3.2.1 Resultat

- Ett fullständigt och effektivt genomförande av staternas åtaganden inom ramen för handlingsprogrammet och det internationella spårningsinstrumentet stärks.
- Fastställandet av nationella och regionala mål, som staterna enades om vid BMS7, testas.

3.2.2 Verksamhet

Uppgradering av Mosaic-kompendiets bedömningsverktyg (online och pappersversion) för att göra det möjligt för staterna att göra självbedömningar av genomförandet av handlingsprogrammet/det internationella spårningsinstrumentet

Mosaic-kompendiets bedömningsverktyg kommer att göra det möjligt för staterna att (själv-) utvärdera genomförandenivån för handlingsprogrammet/det internationella spårningsinstrumentet och andra ramar för kontroll av handeldvapen på nationell nivå. Det kommer att hjälpa staterna att identifiera brister i sina nationella system för kontroll av handeldvapen och fastställa prioriterade områden som ska åtgärdas för att stärka den nationella kapaciteten och säkerställa ett fullständigt och effektivt genomförande av handlingsprogrammet/det internationella spårningsinstrumentet.

Resultaten av bedömningarna kan ligga till grund för utarbetandet av nationella och regionala handlingsplaner, strategier, färdplaner och/eller mål och säkerställa att de bygger på de bestämmelser som överenskommit i viktiga globala avtal om handeldvapen och lätta vapen. Mosaic-kompendiets bedömningsverktyg kan också användas för att stödja insamling och sammanställning av information som ska ingå i nationella rapporter om genomförandet av handlingsprogrammet/det internationella spårningsinstrumentet och underlätta utarbetandet av projektförslag för insamling av medel.

Mosaic-kompendiets bedömningsverktyg kommer att underlätta nationella överväganden när det gäller deras system för kontroll av handeldvapen i förhållande till de områden som omfattas av Mosaic-kompendiets moduler i serierna 2, 3, 4, 5 och 6, och därmed täcka hela livscykeln för handeldvapen, även när det gäller övergripande frågor som kön och ungdomsfrågor¹⁵. Förutom att det används av nationella myndigheter är det tänkt att ett sådant verktyg också kan användas av ett bredare spektrum av berörda parter, däribland regionala organisationer och det civila samhället. Det kommer att vara till direkt nytta för det arbete som utförs av Unodas regionala centrum och kan användas under sonderingsuppdrag inom Saving-Lives Entity (SALIENT)¹⁶. För att säkerställa att dessa enheter kan stödja nationella insatser för att använda Mosaic-kompendiets bedömningsverktyg kommer en användarhandledning att utarbetas och göras tillgänglig.

Denna verksamhet kommer att genomföras i samarbete med Unidir.

Stöd till stater för att stärka deras insatser för att genomföra handlingsprogrammet/det internationella spårningsinstrumentet

I Latinamerika och Karibien genomfört av Unlirec

- **Konsolidering av en färdplan för handeldvapen och lätta vapen för de centralamerikanska staterna (2022–2024)**, där alla intresserade medlemsstater i *Sistema de la Integración Centroamericana* (Sica) (Costa Rica, El Salvador, Guatemala, Honduras, Nicaragua och Panama) engageras för att främja genomförandet av internationella, regionala och subregionala instrument för handeldvapen och lätta vapen och minska den olagliga spridningen av vapen och ammunition i delregionen¹⁷.

Verksamheten kommer att bestå av subregionala seminarier, workshoppar, arbetssessioner (utarbetande och tematiska möten). De centralamerikanska staterna kommer att kunna samla den politiska dynamiken inför den fjärde översynskonferensen för att främja ett nytt subregionalt initiativ med tydliga mål och indikatorer.

¹⁵ www.un.org/disarmament/mosaic

¹⁶ www.un.org/disarmament/salient

¹⁷ Observera att Sicastaterna Belize och Dominikanska republiken båda ingår i den karibiska färdplanen för skjutvapen, medan Nicaraguas deltagande måste bekräftas.

Konsolideringsprocessen för färdplansinitiativet kommer att genomföras i samarbete med Amerikanska samarbetsorganisationens (OAS) avdelning för allmän säkerhet och komplettera den verksamhet som beskrivs i rådets beslut (Gusp) 2022/847 av den 30 maj 2022. Unlirec kommer att kunna leda processen vid sidan av OAS och bygga vidare på sin sakkunskap inom ramen för den karibiska färdplanen för skjutvapen. All verksamhet kommer att samordnas med den subregionala organisationen Sica.

- **Kurser om bekämpning av olaglig handel med vapen och ammunition (CTAM) och kursen om förbudet mot handeldvapen, ammunition och delar och komponenter (ISAAPC)** kommer att genomföras i de sydamerikanska och centralamerikanska staterna.

I Asien och Stillahavsområdet genomfört genom UNRCPD

- **Stöd till inrättande och utbildning av nationella kontaktpunkter för handlingsprogrammet.** Hittills har endast 17 länder utsett och rapporterat en nationell kontaktpunkt för genomförandet av handlingsprogrammet/det internationella spårningsinstrumentet i Asien och Stillahavsområdet. Inom ramen för denna verksamhet kommer UNRCPD att stödja inrättandet av nationella kontaktpunkter, om sådana inte finns, och förbättra kapaciteten hos befintliga kontaktpunkter och nationella samordningsmekanismer genom en särskild regional workshop. Denna verksamhet kommer att genomföras under 2023 för att säkerställa att nationella kontaktpunkter utses i tid för den fjärde översynskonferensen. Denna verksamhet kommer att genomföras virtuellt.
- **Mosaic-kompendiets bedömningar i utvalda stater** för att identifiera brister och möjligheter till förstärkt genomförande och fastställande av nationella och regionala prioriteringar, mål och handlingsplaner. Denna verksamhet kommer att genomföras på plats.
- **Stöd till stater i Asien och Stillahavsområdet för genomförandet av handlingsprogrammet/det internationella spårningsinstrumentet.** Stöd kan ges i fråga om olika aspekter av kontrollen av handeldvapen och lätta vapen, bland annat lagstiftnings- och regleringsaspekter, utformning och förvaltning av kontroll av handeldvapen och/eller operativt stöd. Detta kan också omfatta subregionala strategier (t.ex. för gränssäkerhet). All verksamhet kommer att vara könsmedveten och inkluderande. De kan omfatta operativt stöd, utbildning, workshoppar, möten, datainsamling eller forskningsverksamhet. De främsta stödmottagarna är nationella myndigheter och/eller säkerhetstjänster och försvarsstyrkor.

UNRCPD kommer att svara på förfrågningar om stöd från länder under projektets genomförande. Ansökningar om stöd som härrör från annan verksamhet som genomförs inom ramen för detta projekt, särskilt Mosaic-kompendiets bedömning, eller som har meddelats genom nationella rapporter, kommer att prioriteras. Stöd kan ges på plats och/eller virtuellt.

I Afrika genomfört av Unrec

- **Mosaic-kompendiets bedömningar i utvalda stater** för att identifiera brister och möjligheter till förstärkt genomförande och fastställande av nationella och regionala prioriteringar, mål och handlingsplaner. Denna verksamhet kommer att genomföras på plats.
- **Stöd till stater i Afrika vid genomförandet av handlingsprogrammet/det internationella spårningsinstrumentet.** Stöd kan ges i fråga om olika aspekter av kontrollen av handeldvapen och lätta vapen, bland annat lagstiftnings- och regleringsaspekter, utformning och förvaltning av kontrollen av handeldvapen och/eller operativt stöd. Detta kan också omfatta subregionala strategier (t.ex. för gränssäkerhet). All verksamhet kommer att vara könsmedveten och inkluderande. De kan omfatta operativt stöd, utbildning, workshoppar, möten, datainsamling eller forskningsverksamhet. De främsta stödmottagarna är nationella myndigheter och/eller säkerhetstjänster och försvarsstyrkor.

Unrec kommer att svara på förfrågningar om stöd från länder under projektets genomförande. Ansökningar om stöd som härrör från annan verksamhet som genomförs inom ramen för detta projekt, särskilt Mosaic-kompendiets bedömning, eller som har meddelats genom nationella rapporter, kommer att prioriteras. Stöd kan ges på plats och/eller virtuellt.

Åtgärder för att stärka det civila samhällets engagemang i kontrollen av handeldvapen, bland annat följande:

- Årliga kampanjer – Iansa och dess medlemsorganisationer kommer att genomföra årliga kampanjaktiviteter för evenemang som Global Week of Action Against Gun Violence (den globala veckan för insatser mot väpnat våld), International Youth Day (Internationella ungdomsdagen), Africa Amnesty Month (den afrikanska amnestimånaden), International Day of Peace (Internationella fredsdagen), Day of the African Child (den internationella dagen för Afrikas barn), International Gun Destruction Day (världsdagen för destruering av vapen), Wear Orange (wear orange-dagen), International Women's Day (Internationella kvinnodagen), och kampanjen 16 Days of Activism Against Gender-Based Violence (16 dagars aktivism för att stoppa könsrelaterat våld).
- **Det civila samhällets kapacitetsuppbyggnad när det gäller kontroll av handeldvapen och lätta vapen** – utveckla policyinriktat material och organisera utbildningsmöjligheter för Iansa-medlemmar, inbegripet webinarier och presentationer, för att bedöma och förbättra kunskaperna om handlingsprogrammet/det internationella spårningsinstrumentet och andra internationella/regionala/subregionala instrument som är relevanta för kontrollen av handeldvapen och lätta vapen i det civila samhället, så att de kan förespråka och främja kontroll av handeldvapen och lätta vapen.
- **Det civila samhällets engagemang, opinionsbildning och utåtriktade program för fastställande av nationella och regionala mål, handlingsplaner och/eller färdplaner** – i samråd och samarbete med Unoda och dess regionala centrum kommer Iansa att stödja nätverkets medlemmar i arbetet med att diskutera med tjänstemän och främja staternas utveckling av nationella och regionala mål och prioriteringar för genomförandet av handlingsprogrammet/det internationella spårningsinstrumentet.
- **Bidragsprogram för hållbart engagemang från utvalda Iansa-medlemmar** – Iansa kommer att inrätta ett bidragsprogram för Iansa-medlemmar för att göra det möjligt för gräsrotsorganisationer att utföra programarbete. Iansa kommer att inrätta en process för att underlätta bidragsprogrammet på grundval av tydligt definierade urvalskriterier, som kommer att godkännas av Unoda.
- **Främjande av nationell rapportering** – Iansa och dess medlemmar, i samråd med Unoda, förespråkar konsekvent regelbunden och omfattande rapportering om handlingsprogrammet/det internationella spårningsinstrumentet genom konstruktiv dialog med nationella myndigheter och parlamentsledamöter.
Denna verksamhet kommer att utföras av det internationella nätverket handeldvapen (Iansa), i samverkan/samarbete med Unoda och dess regionala centrum, och stödja det civila samhällets deltagande i ett fullständigt och effektivt genomförande av handlingsprogrammet/det internationella spårningsinstrumentet.

3.2.3 Resultat

Mosaic-kompendiets bedömningsverktyg fick följande uppgraderingar:

- Utveckling av Mosaic-kompendiets bedömningsverktyg, som stärkte de nationella kontrollerna av handeldvapen, stödde genomförandet av handlingsprogrammet och fastställde väl underbyggda mål samt handlingsplaner och utveckling av färdplanen och underlättade internationella framställningar om stöd. Mosaic-kompendiets bedömningsverktyg som bygger på den tidigare utvecklade betaversionen av Isacs bedömningsverktyg, som begränsades till att omfatta serie 5 av de internationella normerna för kontroll av handeldvapen (Isacs).
- En pappersversion av verktyget gjordes tillgänglig på arabiska, engelska, franska, portugisiska och spanska. En engelskspråkig webbversion gjordes också tillgänglig.
- Utveckling och publicering av en användarhandledning för Mosaic-kompendiets bedömningsverktyg på engelska, med översättningar till arabiska, franska, portugisiska och spanska.
- Kombinerade valideringsövningar/utbildningstillfällen för Mosaic-kompendiets bedömningsverktyg med regionala och subregionala organisationer och mekanismer genomfördes i anslutning till de regionala mötena inför den fjärde översynskonferensen.

I Latinamerika och Karibien

- Upp till åtta (8) seminarier/workshoppar/arbetsmöten/möten hölls på plats och virtuellt till stöd för konsolideringen av en färdplan för handeldvapen och lätta vapen för de centralamerikanska staterna (2022–2024). Under det första verksamhetsåret konsoliderades dokumentet om färdplanen, medan det andra året var inriktat på att inleda utarbetandet av nationella strategier (nationella handlingsplaner eller liknande initiativ) och genomförandet av den verksamhet som anges i det subregionala initiativet/den subregionala färdplanen.
- Unlirec genomförde två (2) ISAAPC-kurser och fyra (4) CTAM-kurser i utvalda centralamerikanska och sydamerikanska stater.

I Asien och Stillaohavsområdet

- En särskild regional workshop hölls. Den regionala workshoppen fokuserade på rollen och uppgifterna för en nationell kontaktpunkt, särskilt samordning med nationella enheter, inlämnande av nationella rapporter och vägledning om politik och programplanering i samband med kontroll av handeldvapen och lätta vapen. Den baserades på Mosaic-kompendiets modul 03.40 om nationella samordningsmekanismer för kontroll av handeldvapen och lätta vapen.
- Mosaic-kompendiets bedömningar genomfördes på plats i upp till två (2) utvalda stater.
- Upp till fyra (4) stater i Asien och Stillaohavsområdet fick stöd för genomförandet av handlingsprogrammet/det internationella spårningsinstrumentet.

I Afrika

- Mosaic-kompendiets bedömningar genomfördes på plats i upp till två (2) utvalda stater.
- Upp till fyra (4) stater i Afrika fick stöd för genomförandet av handlingsprogrammet/det internationella spårningsinstrumentet.

3.2.4 Det civila samhällets engagemang stärktes genom följande:

- i) Kampanjaktiviteter och kampanjmaterial utvecklades, och små stipendier gavs till lokala och nationella Iansa-medlemsorganisationer för verksamhet som genomfördes under dessa kampanjer.
- ii) Policyinriktat material utvecklades och utbildningsmöjligheter för Iansa-medlemmar anordnades.
- iii) Program för det civila samhällets engagemang och opinionsbildning som inrättats för att fastställa nationella och regionala mål, handlingsplaner och/eller färdplaner.
- iv) Ett bidragsprogram för hållbart engagemang från utvalda Iansa-medlemmar inrättades.
- v) Opinionsbildning genomfördes med nationella myndigheter och parlamentsledamöter för att förbättra den nationella rapporteringen.

3.3 Tillgodose det fortlöpande behovet att stärka och fördjupa jämställdhetsintegrerade strategier och program för kontroll av handeldvapen, i linje med agendan för kvinnor, fred och säkerhet

3.3.1 Resultat

- Hållbar strategisk och operativ kapacitet att integrera ett jämställdhetsperspektiv i kontrollen av handeldvapen bland ett brett spektrum av viktiga aktörer utökas och fördjupas ytterligare.
- Synergier och genomförbara kopplingar till kompletterande politiska ramar och agendor, särskilt Agenda 2030, agendan för kvinnor, fred och säkerhet, vår gemensamma agenda och generalförsamlingens resolutioner om kvinnor och nedrustning, förbättras ytterligare.

3.3.2 Verksamhet

All verksamhet kommer att bygga på resultaten av det tidigare EU-finansierade projektet, nämligen rådets beslut (Gusp) 2018/2011 av den 17 december 2018 till stöd för att integrera jämställdhet i politik, program och åtgärder i kampen mot olaglig handel med och missbruk av handeldvapen, i linje med agendan för kvinnor, fred och säkerhet.

Förstärkning av kontrollen av handeldvapen i agendan för kvinnor, fred och säkerhet

Detta inbegriper Unodas fortsatta engagemang i nätverket av kontaktpunkter för kvinnor, fred och säkerhet för att främja kontroll av handeldvapen i nationella handlingsplaner, strategier och genomförandeinsatser för kvinnor, fred och säkerhet. Detta kommer att vara ett fortsatt engagemang under hela projektets genomförande och genomförs på plats och/eller i virtuellt format.

Stöd till stater för att stärka könsmedvetna strategier och program för kontroll av handeldvapen

I Latinamerika och Karibien genomfört av Unlirec

- **Utbildning om integrering av jämställdhet vid kontrollen av handeldvapen i de central- och sydamerikanska staterna** – kurserna riktar sig till nationella myndigheter med ansvar för kontroll och reglering av handeldvapen, medborgarnas säkerhet och förebyggande och minskning av våld mot kvinnor/könsrelaterat våld.
- **Webbinarieserier om kontroll av handeldvapen och lätta vapen och jämställdhet fram till den fjärde översynskonferensen** – ämnena kommer att variera och fastställas i samordning med de central- och sydamerikanska staterna och i linje med förberedelserna och resultaten av den fjärde översynskonferensen.

I Asien och Stillahavsområdet genomfört genom UNRCPD

- **Harmonisering av genomförandet av konvergerande agendor för kontroll av handeldvapen och jämställdhet** – detta kommer att innebära att länder i Asien och Stillahavsområdet engageras med befintliga eller planerade nationella handlingsplaner för kvinnor, fred och säkerhet för att förbättra genomförandet av konvergerande agendor med initiativ för kontroll av handeldvapen. Initiativet kommer också att utforska synergier med andra jämställdhetsramar, särskilt Spotlight-initiativet.

- **Regionalt seminarium om universaliseringen av vapenhandelsfördraget i Asien och Stillahavsområdet och konvergensen med agendan för kvinnor, fred och säkerhet – 2013** antog staterna vapenhandelsfördraget, ett multilateralt fördrag som specifikt reglerar den internationella handeln med konventionella vapen. Vapenhandelsfördraget är också det första rättsligt bindande vapenrelaterade fördraget som erkänner kopplingen mellan vapenhandel och könsrelaterat våld. Genomförandet av vapenhandelsfördraget gör det också möjligt för staterna att uppfylla sina åtaganden om vapenexport enligt handlingsprogrammet från 2001. Anslutningen till vapenhandelsfördraget är fortfarande låg i Asien och Stillahavsområdet, men Kinas och Filippinernas anslutning nyligen har skapat en gynnsam politisk dynamik i regionen för att främja en universalisering av fördraget. Workshopen byggde på det civila samhällets och parlamentarikernas engagemang i det tidigare projektet, där vapenhandelsfördraget identifierades som ett centralt prioriterat område. Workshopen kommer att genomföras i samarbete med viktiga partner, däribland FN-organ, regionala och internationella organisationer och det civila samhället. Den kommer att organiseras virtuellt.

I Afrika genomfört av Unrec

- **Regionala workshoppar om integrering av ett jämställdhetsperspektiv i kontrollen av handeldvapen för att utbyta information om könsrelaterade utmaningar och prioriteringar** – regionala workshoppar kommer att anordnas för Västafrika, Centralafrika, Östafrika och södra Afrika. Dessa workshoppar kommer att genomföras i samarbete med regionala organisationer och viktiga partner och kommer att anordnas som fysiska möten.
- **Integrera kontroll av handeldvapen i bredare insatser för jämställdhet, utveckling och säkerhet genom en serie webinarier** med experter som arbetar med könsrelaterat våld, konfliktrelaterat sexuellt våld, ungdomars engagemang, humanitära frågor och bistånd till internflyktingar och flyktingar för att öka medvetenheten om de bakomliggande drivkrafterna för och effekterna av spridning av handeldvapen samt olaglig handel med och missbruk av handeldvapen och behovet av att koppla samman och/eller integrera vapenkontroll i andra agendor. Syftet med webinarieserien är att utveckla en flerdimensionell strategi för att förebygga och minska väpnat våld och att skapa konkreta kopplingar mellan nationella myndigheter för kontroll av handeldvapen och andra berörda parter i detta syfte. Webinarieserien kommer att genomföras i samarbete med viktiga partner och kommer att organiseras virtuellt.

Åtgärder för att stärka det civila samhällets engagemang i kontrollen av handeldvapen, bland annat följande:

- **Integrering av ett jämställdhetsperspektiv och rapport om handeldvapen och lätta vapen** avseende resultat och lärdomar som dragits inom ramen för det EU-finansierade projektet (Gusp) 2018/2011, inbegripet en översikt och bedömning av den verksamhet som genomförts av Iansa och dess medlemmar samt rekommendationer till ytterligare engagemang. Denna rapport kommer att ligga till grund för annan jämställdhetsrelaterad verksamhet inom ramen för detta projekt.
- **Virtuella workshoppar, utbildningar och evenemang om jämställdhetsintegrering i kontroll av handeldvapen för det civila samhället** i partnerskap med Unoda och dess regionala centrum. Iansa kommer att anordna virtuella workshoppar, utbildningar och evenemang om jämställdhet och kontroll av handeldvapen under hela projektgenomförandeperioden för en bred, global publik.
- **Förslag från det civila samhället för att öka synergierna med agendan för kvinnor, fred och säkerhet.** Ta fram ett verktyg som sammanställer Iansa-medlemmarnas förslag för att öka synergierna mellan kontroll av handeldvapen och agendan för kvinnor, fred och säkerhet, med fokus på opinionsbildningsteknik, regionöverskridande budskap och genomförande av politik som kan tillämpas i olika regioner. Verktygslådan kommer att få bred spridning, bland annat i samband med verksamhet som anordnas av Iansa och/eller Unoda och dess regionala centrum.

Ovannämnda verksamhet kommer att utföras av Iansa, i samverkan/samarbete med Unoda och dess regionala centrum, till stöd för det civila samhällets deltagande i jämställdhetsintegrerade strategier och program för kontroll av handeldvapen, i linje med agendan för kvinnor, fred och säkerhet.

3.3.3 Resultat

Vapenkontroll och nedrustning, inbegripet handeldvapen, främjades i FN:s arbete och nätverk om kvinnor, fred och säkerhet, bland annat om konfliktrelaterat sexuellt våld¹⁸.

Staternas kapacitet till könsmedvetna strategier och program för handeldvapen stärktes genom:

I Latinamerika och Karibien

- Tre (3) kurser om jämställdhetsintegrering i kontrollen av handeldvapen i de central- och sydamerikanska staterna anordnades och genomfördes.
- Upp till fyra (4) webbseminarier om kontroll av handeldvapen och lätta vapen och jämställdhet hölls under ledning och/eller uppföljning av den fjärde översynskonferensen.

Asien och Stillaohavsområdet

- En (1) regional workshop kommer att genomföras 2023 i samarbete med viktiga regionala partner som Asean, Stillaohavsöarnas forum och partner i det civila samhället.
- Ett regionalt seminarium om universaliseringen av vapenhandelsfördraget i Asien och Stillaohavsområdet och konvergensen med agendan för kvinnor, fred och säkerhet genomfördes.

¹⁸ Deltagande, konfliktförebyggande, skydd och bistånd samt återhämtning.

I Afrika

- Fyra (4) tredagars regionala workshoppar om jämställdhetsintegrering i kontrollen av handeldvapen hölls för nationella kommissioners/handlingsprogrammets kontaktpunkter och viktiga intressenter. Workshopparna redogjorde för de framsteg som gjorts inom ramen för det tidigare EU-finansierade projektet och utgjorde en plattform för utbyte av bästa praxis mellan länderna i regionen. Man identifierade också luckor och möjligheter att stärka integreringen av jämställdhet vid kontrollen av handeldvapen. Under den tredje dagen av workshoppen träffades regionala organisationer för att fastställa prioriteringar och en strategi för hur man kan omsätta resultaten av workshoppen i nationell praxis.
- Det hölls en webinarieriserie om spridning av handeldvapen samt olaglig handel med och missbruk av handeldvapen och behovet av att koppla samman och/eller integrera vapenkontroll i andra agendor.

3.3.4 Det civila samhällets engagemang i kontrollen av handeldvapen stärks genom följande:

- i) Utarbetande och spridning av en rapport om resultat och lärdomar som dragits inom ramen för det EU-finansierade projektet (Gusp) 2018/2011.
- ii) Virtuella workshoppar, utbildningar och evenemang om jämställdhetsintegrering i kontrollen av handeldvapen hölls för det civila samhället.
- iii) En verktygslåda togs fram och spreds för att sammanställa Iansa-medlemmarnas förslag för att öka synergieffekterna mellan kontrollen av handeldvapen och agendorna för kvinnor, fred och säkerhet.

4. Medvetandehöjande åtgärder, opinionsbildning, utåtriktad verksamhet och partnerskap

Unoda och dess genomförandepartner kommer att skapa varaktiga effekter genom effektiva medvetandehöjande åtgärder, opinionsbildning, utåtriktad verksamhet och partnerskap.

Unoda kommer att stödja spridningen av information om de föreslagna åtgärderna och deras resultat till en så bred publik som möjligt. Dessutom kommer man att bedriva utåtriktad verksamhet inom ramen för alla relevanta åtgärder genom medieengagemang, sidoevenemang och webbverktyg. Unoda och Iansa kommer att utveckla och delta i kampanjer i sociala medier under hela året.

Unoda och Iansa kommer att använda så många olika kommunikationsverktyg som möjligt, inbegripet en webbsida, skriftliga pressmeddelanden, utvalda sociala medier, sidoevenemang och informella informationsmöten. Genomförandet av samtliga åtgärder kommer att följas genom övervaknings- och utvärderingsverktyg, bland annat deltagarenkäter och regelbundna möten i respektive arbetsgrupp.

Unoda kommer att vidta alla lämpliga åtgärder för att säkerställa att unionens bidrag till åtgärden i tillräckligt hög grad synliggörs. Sådana insatser kommer att genomföras i enlighet med kommissionens handbok om kommunikation och synliggörande av Europeiska unionens externa åtgärder.

Samordning med ett brett spektrum av partner, inbegripet dem som drar nytta av andra rådsbeslut, kommer att säkerställas under hela projektgenomförandet.

Unoda kommer att fortsätta att aktivt delta i den informella samordningsmekanismen för jämställdhet och handeldvapen och lätta vapen, som inrättades inom ramen för det pågående projektet 2019.

5. Varaktighet

Projektets totala beräknade varaktighet, inklusive all verksamhet inom dess tre pelare, kommer att vara 36 månader.

6. Rapportering

Unoda kommer att utarbeta regelbundna rapporter i enlighet med det framförhandlade avtalet.

7. Total kostnad

Den totala beräknade finansiering som söks från EU för genomförandet av fas II uppgår till XXX EUR.